

timní opatření povolil, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Žalující strana domáhá se na žalované straně toho, aby jí dodala automatickou žehličku, uplatňuje tedy nárok na plnění nepeněžní. I vymáhání takového nároku může se zabezpečiti prozatímním opatřením. Toto záleží v opatření ohledně předmětu nároku tak, aby budoucí jeho vymožení nebylo ani ztíženo ani zmařeno. Žalující strana navrhuje obstavku stran bedny uložené u spediční firmy a obsahující železnou strojní žehličku ve váze 120 kg, tedy ohledně předmětu rozdílného od předmětu plnění. Nepostupuje tedy ve smyslu zákona a první stolice měla již proto návrh zamítnouti. Když tak neučinila, odporuje to zákonu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jest sice správné, že exekuční řád v §u 382 uvádí různé zajišťovací prostředky toliko příkladmo, avšak přes to nelze přisvědčiti názoru stěžovatelčinu, že k zajištění jejího nároku na dodání žehlicího stroje může býti povolena obstavka nároku žalované na vydání jiného žehlicího stroje, uloženého pro žalovanou firmu u zasílatele. Jak plyne z různých prostředků zajišťovacích v §u 382 ex. ř. a z povahy samého zajištění, může sloužiti k zajištění nároku nepeněžního jen takové prozatímní opatření, které se dotýká samého předmětu plnění. Takových prostředků, kterými se činí na dlužníka toliko nepřímý nátlak, by splnil závazek, zákon jako zajišťovací prostředek pro nepeněžní nároky nezná. Třeba tedy je výpočet zajišťovacích prostředků v § 382 ex. ř. toliko příkladný, neplyne z toho, že lze použiti jako zajišťovacího prostředku nepřímého nátlaku, který se netýče předmětu plnění samého. Takové nepřímé působení omezením dispozice zavázaného s předmětem, jehož se závazek netýče, překročuje meze pouhého zajištění nároků nepeněžních a jen exekuci nebo prozatímní opatření pro nároky peněžní lze vésti i na nároky jiné. Stěžovatelův názor, že by znemožněním obstavky navrhované, ježto se jedná o předmět náležející cizinci, bylo mu znemožněno prozatímní opatření vůbec, vyvrací již ta skutečnost, že žalobce mohl si vymoci prozatímní opatření ohledně žehlicího stroje, který mu žalovaná firma měla dodat a který ona podle svého tvrzení měla pohotově.

Čís. 6206.

Vyrovnačí řád.

Okolnost, že nebyl vykázán souhlas vyrovnacího správce [§ 8 (2)] k vzájemnému zaručení se dlužníků, kteří byli současně ve vyrovnávacím řízení, za dodržení vyrovnání, není důvodem, by bylo odepřeno potvrzení vyrovnání podle §u 50 čís. 1 vyr. řádu. Právní postavení vyrovnacího správce.

(Rozh. ze dne 17. srpna 1926, R I 634/26.)

Soud prvního stoli ce odepřel potvrditi vyrovnání Aloisie G-ové proto, že Jaroslav G. jako rukojmí a plátce se zaručil ve změněném vyrovnávacím návrhu Aloisie G-ové, ač jemu, jenž jest sám ve vyrovnávacím řízení, jeho vyrovnávací správce nedal k tomu souhlasu. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil vyrovnacímu soudu, by řízení doplnil a znovu rozhodl. Nejvyšší soud změnil usnesení nižších soudů v ten rozum, že vyrovnání potvrdil.

Důvody:

Nižší soudy shodují se v názoru, že k tomu, by se mohli oba manželé G-ovi, kteří se současně nacházejí ve vyrovnávacím řízení, vzájemně zaručiti věřitelům za dodržení vyrovnání, jest potřebí souhlasu vyrovnacího správce podle §u 8 (2) vyr. ř. Z toho důvodu, že tento souhlas nebyl vykázan, odepřel vyrovnací soud potvrditi obojí vyrovnání z důvodu §u 50 čís. 1 vyr. ř., rekursní soud zrušil jeho usnesení a nařídil doplniti řízení, poněvadž vyrovnací správce projevil ochotu za jistých záruk dáti dodatečně souhlas. Před řešením zásadní otázky, zda souhlasu vyrovnacího správce jest tu vůbec zapotřebí, ustupují vývody stěžovatelů, zda-li v projednávaném případě byl snad skutečně dán vyrovnacím správcem souhlas anebo zda chybící souhlas byl nahrazen opatřením vyrovnacího komisaře.

Z téhož důvodu nebylo by ani třeba zabývati se důsledky, jež se z toho vyvozují, že zaručení, poněvadž jest bezúčinným, činí vyrovnání, tvořící jeho podstatnou součást, neplatným. Ale přece lze k tomu podotknouti tolik, že právní jednání vyrovnacího dlužníka, předsevzatá proti obmezujícím ustanovením §u 8 (2) vyr. ř., jsou jen relativně, totiž vůči vlastnímu věřitelstvu bezúčinná, vůči třetím osobám jsou však platna, dokud bezúčinnost za podmínek §u 8 (3) vyr. ř. nebyla s úspěchem uplatněna. Potvrzení vyrovnání bylo odepřeno jedině z důvodu §u 50 čís. 1 vyr. ř., totiž z příčiny, pro kterouž by již zahájení řízení bylo bývalo nepřipustným. Z předpisů §u 3 (1) a (2) vyrovnacího řádu mohl by jedině přicházeti v úvahu případ, že obsah vyrovnacího návrhu přiči se donucovacím předpisům právním. Těmi mohou býti zejména předpisy vyrovnacího řádu o věřitelích vylučovacích, oddělných a přednostních a o stejném nakládání s věřiteli, jejichž pohledávky nepožívají přednostního pořadí (§ 46 (1) — (3) vyr. ř.), předpisy o pohledávkách z vyrovnání vyloučených (§ 27 vyr. ř.), o právech věřitelů proti spoluzavázaným (§ 48 vyr. ř.), předpisy o nabídce minimální kvoty, nebo vížící předpisy občanského práva (srovnej R. Pollak, sv. II. str. 131 a 279.). Nemůže však sem počítán býti též § 8 (2) vyr. ř., jenž ustanovuje, bylo-li proti jeho obmezením jednáno vyrovnacím dlužníkem, toliko relativní bezúčinnost, k tomu zhojitelnou, nikoli však absolutní neplatnost právního jednání. Mimo to, kdyby vyrovnací dlužníci byli své vzájemné zaručení nabídli již původně v žádosti o zahájení řízení, nebylo by teprv ani se stanoviska vížících předpisů vyrovnacího řádu ani občanského zákona proti tomu překážek. Proto s obou těchto hledisk jest nepřipadně odůvodněno odepření schválení vyrovnání ustanovením §u 50 čís. 1 vyr. ř., jakoby zde byl důvod, pro který již zavedení vyrovnacího řízení by

bývalo nepřipustným. Avšak hlavně zabývati se nutno zásadním stanoviskem, zda bylo souhlasu vyrovnacího správce vůbec třeba, a tu dlužno dojíti k odpovědi záporné. Ve vyrovnávacím řízení zůstává dlužník z pravidla způsobilým k právním jednáním a také se mu neodnímá správa jeho majetku. Aby se vyrovnacímu dlužníkovi, nacházejícímu se ve stavu předlužení, umožnila další hospodářská existence, poskytují mu věřitelé vyrovnáním výhody dle §u 53 vyr. ř. Ovšem musí se tak státi dle zásady stejného nakládání se všemi věřiteli, pokud jejich pohledávky podléhají vyrovnání, a v poměru ke zjištěnému majetkovému stavu dlužníkovu. Aby bylo toho docíleno, totiž, aby pro tento účel zachován byl majetkový stav dlužníkův a zabránilo se mu jakékoliv jeho ztenčení bez vědomí a za zády věřitelů, dále však, aby zamezeno bylo jakékoliv vsáhnutí jednotlivých věřitelů na toto jmění na úkor druhých, jest vyrovnací dlužník v právních dispozicích se svým majetkem do jisté míry obmezen jednak v době od podání návrhu až do zahájení řízení, jednak po dobu od zahájení řízení způsobem, jak jest uvedeno v (1) a (2) odstavci §u 8 vyr. ř., ač neučinil-li již také vyrovnací soud, vyhovuje návrhu na zavedení řízení, jistá opatření, jež uznal potřebnými k zajištění dlužníkovy jmění (§ 3 (4) vyr. ř.). Tyto účely tedy sleduje předpis §u 8 vyr. ř., zabezpečiti majetek dlužníkův pro účely vyrovnání v zájmu jeho věřitelů, kteří by bez těchto obmezení dlužníkovy volné dispozice mohli býti poškozeni. Chráně takto jejich zájmy, jest vyrovnací správce jejich osobou přezvědnou a kontrolní, není však zákonným představitelem vyrovnacího dlužníka ani správcem jeho jmění. Vyrovnacímu dlužníkovi má jen částečným obmezením jeho disposiční volnosti v tom býti zabráněno, by svého hospodářského stavu ku škodě svých věřitelů neměnil anebo jednotlivým věřitelům výhod neposkytoval (sr. pamětní spis k §u 8 vyrovnacího řádu, str. 159, Bartsch sv. II. str. 148). Takové povahy bylo by tedy zejména právní jednání vyrovnacího dlužníka, kdyby za řízení vyrovnacího převzal zaručení, jímž by jeho jmění na úkor vyrovnacích věřitelů bylo stíženo a mohlo následkem toho býti ztenčeno. S ustanovením §u 8 vyr. ř. nemá však nic společného případ, o který jde, kdy dvě osoby, jež jsou současně ve vyrovnání, navzájem se zaručují ve vyrovnacím návrhu za splnění vyrovnání, tedy zcela veřejně a před vyrovnacím komisařem, nejen v zájmu vyrovnacích věřitelů, by vyrovnání jedním z dlužníků převzaté bylo vzájemnou zárukou druhého vyrovnacího dlužníka utuženo, nýbrž za výslovné podmínky samých věřitelů, že jen takto vyrovnání přijmou. Tu nemá již vyrovnací správce podle zákona ani práva ani povinnosti, by zakročoval. Běží již jen o vlastní věc samých účastníků, vyrovnacího dlužníka a věřitelů, účelem těchto vzájemných záruk vyrovnacích dlužníků jest právě umožnění a utvrzení vyrovnání, kteréž věřitelé výslovně žádali a vzájemné záruky vyrovnacích dlužníků mají účinkovati po skončení vyrovnacího řízení. O zájmy dlužníka samého se vyrovnací správce nestará a o zájmy věřitelů jen potud, pokud jest to vymezeno objemem jeho práv a povinností směřujících toliko na neztenčené udržení jmění dlužníkovy pro účely vyrovnání (§ 31 a 32 vyr. ř.). Kdo i na ten případ žádal by souhlas vyrovnacího správce, přikládal by mu práva, jež mu podle zákona nepříslušejí a bylo by to začasť i velmi povážlivým. Není tedy případným,

poukazuje-li se v napadeném usnesení na to, že vyrovnací dlužník, převzav vedle závazku z vyrovnání k zaplacení kvot ještě zvláštní závazek ručební za vyrovnání druhého vyrovnacího dlužníka, přejímá tím povinnost nad § 53 vyr. ř. To jest jeho věcí, jako na druhé straně zase věřitelé sami se rozhodnou, nepřijati vyrovnání, nemají-li důvěry v jeho dodržení, protože vyrovnací dlužník kromě závazku ze svého vyrovnání bere ještě na sebe záruční povinnost za vyrovnání jiného dlužníka. Jest zajisté vyrovnání věcí vzájemné poctivosti a důvěry. Dlužník má nabídnouti ve svém návrhu takové kvoty, jež odpovídají jeho platební schopnosti a při tom ještě umožňují další provoz jeho obchodu nebo hospodářství, věřitelé pak přijmou vyrovnání na takovém podkladě, důvěřující v jeho včasné a úplné dodržení. Proto není rozhodným ani, na co se poukazuje v napadeném usnesení, že totiž není prokázán souhlas těch i oněch věřitelů s tím, by vyrovnací dlužníci převzali vzájemné zaručení. Dlužník po skončení vyrovnání vstupuje úplně v dřívější poměry a, kdyby neměl opravdové poctivosti, by převzaté vyrovnání dodržel, mohl by zajisté hned po ukončení řízení snadno toho docílit různými činy nebo právními jednáními ohledně svého majetku, nehledíc ani k tomu, že pro nedodržení vyrovnání hrozí mu následky §u 57 vyr. ř. Vyrovnací správce nemůže tedy zasáhnouti do toho, co jest pouze věcí vyrovnacího dlužníka a jeho věřitelů, nemaje k tomu práva, a nemůže poskytovat věřitelům ochranu proti jejich vůli. Může podle svých zjištění přijetí vyrovnání pouze doporučiti nebo neodporučiti. V případě, nežž jde, mimo to nutno zvláště ještě uvážiti, že se jedná o současně zavedené vyrovnávací řízení manželů a že dluhy manželky jsou solidárními závazky druhého manžela již z doby před zahájením vyrovnacího řízení. Takový zjev se vyskytuje zajisté v hospodářském životě velmi často a pouze asi na tyto případy bude se obmezovati zjev, že dva vyrovnací dlužníci se vzájemně zaručují za vyrovnání. Zaručil-li se tedy manžel za vyrovnání své manželky, převzal tím závazek, ku kterému byl podle pojmu solidarity již dříve zákonem povinen, a jeho zaručení přišlo k dobru jen takovým věřitelům, kteří jsou též jeho vyrovnacími věřiteli. Jeho ostatní věřitelé, kteří nejsou také společnými věřiteli jeho manželky, docházejí pak utvrzení za splnění vyrovnání opět vzájemným zaručením manželky svého vyrovnacího dlužníka. Ale, jak již výše podotknuto, jest tato otázka věcí vyrovnacích dlužníků a obojího věřitelstva, do které zasahovati nemá vyrovnací správce práva. Vyrovnání Aloisie G-ové bylo přijato všemi přítomnými věřiteli, vyrovnání Jaroslava G-a rovněž až na několik málo věřitelů, s pohledávkami nepatrnými v poměru k celku. Věřitelé si tedy v obojím řízení všichni přejí vyrovnání a tu zajisté má soud povinnost, aby, miní-li odepřítí schválení, učinil tak jen z důvodů velmi závažných, máje před očima dalekosáhlé následky, plynoucí z toho jak pro dlužníky, tak i pro věřitele. Ovšem nerozhodují jen věřitelé o tom, má-li býti přijaté vyrovnání potvrzeno. Vyrovnacímu soudu náleží zkoumati, nejsou-li tu důvody, ze kterých vyrovnání nesmí býti schváleno, aneb pro které potvrzení možno odepřítí (§ 50 a § 51 vyr. ř.). Avšak důvody, pro které v obou těchto případech nebylo vyrovnání potvrzeno, nejsou podle zákona případné, jinaké důvody nebyly vůbec uvedeny, ani jich nelze shledati a proto na oprávněnou dovolací stíž-

nost bylo změnití usnesení nižších soudů a vyrovnání, přijatému věřiteli podle Šu 42 vyr. ř., udělití potvrzení.

Čís. 6207.

Nárok na náhradu škody sbíhá se s nárokem ze správy tak, že buď nabyvatel může uplatňovati nárok na náhradu, pokud není škoda nahrazena správou, anebo že nabyvatel nechá padnouti správu a drží se jen nároku na náhradu škody.

(Rozh. ze dne 17. srpna 1926, R II 128/26.)

Žalobu o náhradu škody, již prý utrpěla žalobkyně kupem krávy od žalovaných, procesní soud prvního státního soudu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, znovu věc projednal a rozhodl. Důvody: Žaloba zní na náhradu škody vzniklé žalobkyni prodejem pod cenou krávy, která byla stížena vadou, a krmením jejím až do prodeje. O této škodě praví žalobkyně, že zavinili ji žalovaní, protože při kupu uvedli žalobkyni v omyl o tom, že kráva jest stelná, že dojí 4 l mléka denně, a že jest zdravá, avšak kráva nebyla zdravá a stelná, nedojila, takže byla bez užitku. Dle Šu 932 obč. zák. lze žalovati buď o zrušení smlouvy neb o snížení kupní ceny, vždy však možno žalovati o náhradu zaviněné škody. Pro první dva nároky ze správy jest propadná lhůta 6 týdnů při vadách dobytka ode dne odevzdání jeho dle Šu 933 obč. zák. První soud má za to, že jest žalováno ze správy a nikoliv o náhradu škody, protože prý ve skutečnosti jde o nárok vzniklý vadou dobytčete a celým právním jednáním, to jest, že jde jen o důsledky zrušení smlouvy pro vadu krávy. Ale neprávem. Dojde-li ke zrušení kupní smlouvy, dojde ku vrácení dobytčete prodávajícímu a ani nevznikne nárok na náhradu škody toho, o čem kráva dále laciněji byla prodána; může nejvýše dojít k nahradě škody za krmení dobytčete, neposkytovalo-li užitku, tedy pro tuto vadu. Jen v tomto případě jest náhrada této škody součástí nároku ze správy zrušením smlouvy. Ovšem náhrada škody, kterou má na zřeteli poslední věta Šu 932 obč. zák. jest náhradou škody takové, která má ve správě svůj základ, to jest prýští i ona z vad dobytčete, to jest z dodání vadného dobytčete. I pro takové žaloby jest lhůta k podání žaloby o náhradu škody propadnou dle Šu 933 obč. zák., jak první soud také uvádí s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu číslo 4442. Avšak zažalovaný nárok jest nárokem z náhrady škody samým pro sebe, nárokem od správy odlišným, založeným na zásadách Šu 1295 a násl. obč. zák., nárokem, nepodřaděným žalobě ze správy, nýbrž nárokem primerním od správy neodvislým. Zakládá se totiž na tom, že při uzavření kupní smlouvy uveden byl žalobce v omyl žalovanými o podstatných vlastnostech krávy, tedy určitým nesprávným jednáním žalovaných. V tomto uvedení v omyl tkví zavinění žalovaných a jím přivoděna byla žalobkyni škoda, jde tedy o nárok opřený ne o vadu dobytčete, ale o čin žalovaných, to jest o uvedení jimi v omyl. (Viz rozhodnutí čís. 2434 a 3759 sb. n. s.). Proto nesdílí odvolací soud názor, že zažalovaný ná-